

[Nielsen Mann.]

slagsstiller sætter ind paa, er at faa ombyttet Udtrykket „bogførte Værdier“ med „Handelsværdien“. Her er jeg principielt enig med den ærede Forslagsstiller, idet ogsaa jeg ønsker Handelsværdien sat i Stedet for, men jeg er klar over, at det har rent praktiske Vanskeligheder. Jeg er klar over, at Beregningen af Handelsværdien bliver noget tilfældig, bliver noget afhængig af et Skøn. Kunde man finde en Form, hvorved Skønnet blev mindre svævende, var det i og for sig ønskeligt. Og hvis man ved at undersøge Problemet i et dertil nedsat Udvalg kunde finde en Form, der var saa nogenlunde tilfredsstillende, skulde jeg hilse det med Tilfredshed.

Endelig foreslaar Forslagsstilleren, at den endelige Renteafydelse ikke som nu skal være fastsat automatisk efter en Skala, men at der skal være Plads for en vis Forskydning, og denne Forskydning skal foregaa efter Forhandling mellem den højtærede Minister for Landbrug og Fiskeri, den højtærede Finansminister og et Udvalg, nedsat af L. S., hvilket Udvalg her betegnes som L. S.'s Statshusmandsudvalg. Jeg forstaaer ikke ganske Begrundelsen for, at man har skudt Statshusmandskommissionen og Jordlovsudvalget ud og har indsat et nyt Organ, et Statshusmandsudvalg, som forhandlingsberettiget. Jeg er heller ikke sikker paa, at det store Flertal af Statshusmænd vil kunne tiltræde denne Formulering. Alene af den Grund vil jeg finde det betænkeligt at sætte et saadant Udvalg ind som forhandlingsberettiget.

Det sidste Punkt i Lovforslagets § 1 bestemmer, at ved Beregningen af Forrentningsprocenten skal Arbejdsvederlag plus Driftslederløn ansættes til mindst den gennemsnitlige Aarsløn for en organiseret Landarbejder. I og for sig er det vist en rigtig Tanke, men den maa dog forudsætte, at Landøkonomisk Driftsbureau anlægger den samme Betragtning paa alle Landbrugsregnskaber, og jeg synes, den højtærede Landbrugsminister har Ret i, at man bør lade Landøkonomisk Driftsbureau selv om, hvorledes det vil lægge Beregningsgrundlaget til Rette. Men vil man ind paa den Betragtning, at Arbejdsvederlaget og Driftslederlønnen skal udgøre den gennemsnitlige Aarsløn for nogenlunde ligestillede, maa det gælde for alle, og der vil komme den rent praktiske Vanskelighed, at det vil være vanskeligt at finde den gennemsnitlige Løn for en organiseret Landarbejder. Jeg synes, det maa forudsætte, at alle organiserede Landarbejdere tvinges til at

føre Regnskab over deres Aarsindkomst, fordi det jo ikke er saadan at forstaa, at det i og for sig er Tariffen, man bygger paa, det er den faktiske Aarsfortjeneste, der skal lægges til Grund.

Endvidere synes jeg, der kan være Fare for, naar man ser paa det Perspektiv, som Forslaget opruller, at man kan komme ind paa, at ogsaa i Landbruget skal Arbejdsvederlaget og Driftslederløn udredes, forinden der overhovedet bliver Tale om Rente til Laanekapitalen. Jeg er ikke sikker paa, naar man tager dette med i sin Betragtning, at Forslaget er holdbart, men ogsaa det Spørgsmaal kan jo gennemdrøftes i et Udvalg, hvor man maaske kan faa Lejlighed til at se paa forskellige Oplysninger, som kan fremskaffes. Ogsaa den Udtalelse, som den højtærede Landbrugsminister sagde at han ventede fra Jordlovsudvalget, kunde vi maaske faa Lejlighed til at tage med i Betragtning.

I § 2 foreslaas, at de Statshusmænd, som har Henstandsbeløb, og som kan have Besvær med at udrede disse Henstandsbeløb, hvis de begærer det, skal have Henstandsbeløbene tillagt Hovedstolen. I Almindelighed er der vel ingen, som vil indvende noget derimod, men jeg synes dog, det er betænkeligt at fastsætte i en Lov, at disse Beløb skal tillægges Hovedstolen. Der er jo stor Forskel paa Mennesker, ogsaa Statshusmænd, og jeg er ikke sikker paa, at alle de Husmænd, der her er Tale om, har faaet Henstand under saadanne Vilkaar, at man altid vil være sikker paa, at det var rigtigt at sætte ind i Loven, at Beløbet skal tilskrives Hovedstolen.

Der er adskiltigt i dette Lovforslag, som tiltaler mit Parti, der er ogsaa adskiltigt, som vi ikke kan gaa med til, men jeg synes, det er mest rigtigt, da det opruller en hel Række Problemer, at Lovforslaget henvises til et Udvalg til nærmere Gennemdrøftelse og Behandling. Hvis der ikke fra anden Side stilles Forslag om saadant Udvalgs Nedsættelse, vil jeg derfor tillade mig paa et senere Tidspunkt at stille Forslag derom.

Korsgaard: De fleste af de Udtalelser, der hidtil er faldet om det forelagte Lovforslag, er jo gaaet ud paa, at den konjunkturbestemte Rente i al Almindelighed var, om ikke saa evig dejlig, saa dog i Almindelighed noget godt. Jeg mener ogsaa, at den konjunkturbestemte Rente for dem, der har den, kan være god, saa længe den konjunkturbestemte Rente er lavere end den Rente, de ellers skulde svare. Men konjunkturbestemt